

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Megjelenik minden hónapban.

Tizenharmadik évfolyam. X. füzet. Október 1874.

Előfizetési díj egy évre: azok számára kik az „Országos Erdészeti-Egyesületnek“ nem tagjai 8 frt; tagok számára az évi 5 frt alapítványi kamat, vagy évdíj beküldése mellett csak 3 frt.

*Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, a várban, Disz-tér 12. sz. a. I. em.
Mérsékelt díjért mindenemü hirdetések közöltetnek.*

A határőrvidéki erdőüzletről.

Budapest, szeptember 24.

A határőrvidéki erdőüzlet szerződésének felbontása vagy a szerződő felek közt felmerült egyenetlenség kérdésének mi módon leendő megoldása, nem csak a faüzleti körök elsőrangú napi kérdése, hanem a tőzsde figyelmének is igen komoly tárgya; a mi különben igen egyszerűen érthető, mert az érdekelt anglo-és franko-magyarbank, s a földhitel-részvénytársulat hitelpapírosainak állása, illetőleg azok jobb vagy csekélyebb értékű kelete, nagyon is közelről van érdekelve a határőrvidéki tölgyfa vásár kérdésének megoldásával.

Ez ügynek a napilapok is szakadatlan figyelmet szentelnek, s bár közleményeik általában véve csak hireken alapulók, de mégis jellemzők annyira, hogy előtérbe állítják az eshetőséget, miként az erdőüzleti társulat, ha saját kebelében megegyezésre juthat, pár millió forintnyi kárpótlás után a reá nézve már úgy látszik alkalmatlanná lett vállalatától megszabadulhat. A társulat által a kincstárnak a szerződés felbontásért fizetendő összeg 2,200.000 frttal lett megjelölve. Legújabb érte-

sülésünk szerint az alkudozók még megállapodásra nem jutottak, s így nem is tudhatni még azt, ha a szerződés felbontatik-e vagy sem, törvény útján oldatik-e meg a kérdés vagy nem, avagy nem lesz-e egy oly kiegyezési mód választva, mely az üzlet fenntartását és békés legombolyítását lehetővé teszi. Hogy melyik jut érvényre a három eshetőség közül, ez egyedül a szerződő consortium és a zágrábi katonai főparancsnokság kölcsönösen méltányos kivánalmától függ; annyi azonban igen valószínű, hogy a tárgyalások október 1-ig nehezen jutnak megállapodásra, a mit nem kevésbé nehezít az, hogy a consortium tagjai maguk egymás között sincsenek egyenlő állásponton, miből ismét az következik, hogy a consortium, fennálló szerződése értelmében, bármi áldozattal járjon is rá nézve, köteles október-hó 1-én a 33,300.000 forintnyi vételárnak $\frac{1}{12}$ -ét, vagyis 2,775.000 forintot ezüstben a kincstárnak befizetni. E fizetést illetőleg azonban azt is hallottuk, hogy a consortium Bécsben tekintélyes jogászokból alkotott tanácsot kérdezett meg az iránt, miszerint szemben azon esettel, hogy a kincstár elleni kereset a petrinjai törvényszéknél már beadatott, az idei október-hó 1-én esedékes részletnek befizetését teljesítse-e, vagy ne? Mire a bécsi jogászok a nem teljesítést tanácsolták, kijelentvén azt, hogy a netaláni fizetés csakis a consortiumnak a szerződést, felmondása után, nem kötelezőnek tekintő álláspontját gyengitené.

Bármiként oldják meg a szerződő felek a mindkettőjükre nézve igen vitális kérdést, nekünk, midőn azt faüzleti szempontból tekintjük, lehetlen arra nem reflectálnunk, s el nem mondanunk, hogy nézetünk szerint legjobb lenne mindkét félre, feltéve, hogy a consortium a szükséges pénzerővel rendelkezik, az üzlet fenntartása és legombolyítása.

Indokoltnak tartjuk ezt azért, mert az üzlet fakeskedési szempontból nem oly rossz, hogy a consortiumnak kivána-

tos lenne, attól minden áron szabadulni. Nem rossz azért, mert a tehető előleges számítások szerint abból legalább 10⁰/₀ jövedelmet bátran várhatni, s mert nagy tőkének ily százalékkal való kamatozása még mindig elég jó kamat, s mert a hordó-donga, melyre e fa általában feldolgozható, oly áru, melynek értéke, az Európában megapadott tölgyerdők folytán, minél tovább, annál kedvezőbbnek lenni ígérkezik, a mint ezt azon eladás is bizonyítja, melyet a consortium ez évben, a rossz kelendőségi és pénzvviszonyok dacára is a schweiczi társulat részére tett; s mert általában véve a consortiumnak a kincstár részére fizetendő kárpótláson kívül még nem tekintélytelen összeget kellhet az üzlet felbontása folytán másoknak is fizetni, így például azon stíriai vasgyárosoknak is, kik a hulladékfának szénégetésre való megvételére szerződtek a consortiummal, s kik különben is szűken lévén a faszén dolgában, a határörvidéki faszénnek rájuk nézve könnyű elszállíthatósága folytán, bizonyára nem egy könnyen mondanak le a szerződésről.

A kincstárra nézve pedig nem hihetjük egyáltalában azt, hogy a consortium a felmentésért oly összeget adhatna, ha az mindjárt 4—5 millióra is menne, melyért kívánatos lenne a szerződéstől elállani, s mely egyensúlyozhatná azon veszteséget, mely a mostani és a másodszori eladás között mutatkoznék. Nem pedig azért, mert feltehető az, hogy a kincstár tömeges eladás esetén a consortium által biztosított árt, az üzlet becsének és hitelének a felbontás által való megrontása miatt, soha el nem éri; részletes vagy évenkénti folyó vágások szerinti eladása pedig oly sok esélytől függ, s e mellett a kincstár annyira nem kereskedő és az üzleti viszonyokat a különféle eljárási szabályok miatt általában véve oly kevésbé képes felhasználni, miszerint alig lehet kételkedni abban, hogy azt a fát a mostanival egyenlő áron el tudja adni.

Miután tehát nézetünk szerint mindkét fél érdeke inkább a szerződés fenntartását, mint felbontását kívánja, nem kételkedünk kifejezést adni annak, hogy a feleknek legtanácsosabb lenne a fenntartás módozatairól gondoskodni, mi ismét aligha legcélszerűbben nem abban lenne megtalálható, hogy engedjék a consortiumnak a 12 év alatti megfizetés helyett 18 év, feltéve természetesen, hogy a mennyiben a tömeg $\frac{1}{18}$ -ánál többet kívánna felhasználni, akkor az évi törlesztési összegben felül az arra eső ár-részletet is felülfizesse; avagy az üzlet életképesebbé tétele végett elfogadható lehetne az is, hogy a levágandó évi terület nagyságának megalapítása, kikötöttvén, hogy az legalább 1000—1200 holdnál kisebb semmi körülmények között sem lehet, a consortiumra bizassék, hogy ez a kereskedelemre kedvezőbb években többet, a nem kedvezőkben pedig kevesebbet vágathasson, köteleztetvén egyébiránt ilyeszerű fokozatos felhasználását is aként beosztani, hogy az egész terület árát legfennebb 18 év alatt multhatlanul megfizesse.

Ily meghosszabbítás mellett a consortium nem kényszerülne a 12 év alatti fizetéseknek megfelelő nagyobb tömeget termelni, s ezzel a piaci árakat lenyomni, míg másfelől a 18 év alatti megfizetés ideje alatt több oly kedvező kereskedelmi év áll be, melyben az árak magasabbak, s így a rossz kelendőségű évek veszteségei bizonyosabban kiegyenlítődnek, s mindezek felett az állam is megkapja az eredeti eladás magas árát, melyért csupán a fizetési idő meghosszabbítását terhelő, s bár tetemes, de szemben a kérdésben forgó nagy tőke biztos befolyásával, még mindig bátran elviselhető kamatvesztéséget áldozza fel.

Bedő Albert.